

PRO JIHOČESKÁ MĚSTA A OBCE PODZIM 2025

PRACOVNÍ SKUPINA ENERGIE JIHOČESKÝ KRAJ – HORNÍ RAKOUSKO

Téma: Efektivní využívání energie prostřednictvím pasivních domů a inovativních řešení

Termín: úterý 18. listopadu 2025, Planá u Českých Budějovic

Přihláška: nejpozději do 5. listopadu 2025 na: ivana@eccb.cz

Energy Centre České Budějovice zve zástupce obcí a odbornou veřejnost na setkání pracovní skupiny Energie. [Program nabídne](#) příklady dobré praxe z Horního Rakouska, představení projektu BUDEX HUB (čtyřpatrové pasivní dřevostavby oceněné v rámci soutěže PRESTA Jižní Čechy 2025) a informace o společných energetických projektech Jihočeského kraje a Horního Rakouska. Součástí je i prohlídka objektu. Účast je bezplatná, akce bude tlumočena.

LAND
OBERÖSTERREICH

EXKURZE RAKOUSKO–MORAVA: INSPIRACE PRO OBCE V ADAPTACI NA ZMĚNU KLIMATU

Ve dnech 9. a 10. října 2025 se uskutečnila dvoudenní exkurze Rakousko–Morava v rámci projektu DeKLARed ADAPT Regions (ATCZ00031). Zúčastnilo se jí 26 starostů a zástupců obcí především z území MAS Pomalší a MAS Sdružení Růže, kteří měli možnost na vlastní oči vidět,

jak rakouské a moravské obce přistupují k adaptaci na změnu klimatu a hospodaření s vodou.

Rakouská část programu ukázala, že systematická spolupráce a dlouhodobé plánování přináší výsledky. Ve Freistadtu byl představen koncept KLAR! Region, který propojuje obce, odborníky a občany při přípravě adaptačních opatření. Výrazným bodem programu byla návštěva revitalizovaného mokřadu Tanner Moor v Liebenau, kde se podařilo spojit zadržování vody v krajině s ochranou přírody i s novou turistickou atraktivitou.

Druhá část exkurze pokračovala na jižní Moravě, kde účastníci navštívili mimo jiné park Pod Plachtami v Brně – příklad moderního hospodaření s dešťovou vodou na sídlišti, a Otevřenou zahradu Nadace Partnerství, která ukazuje, jak lze v městském prostředí využívat zelené střechy, kořenové čistíčky a fotovoltiku. Závěr patřil obci Ořechov, kde je zadržování vody v krajině přirozenou součástí územního plánování.

Exkurze potvrdila, že inspirace z Rakouska může být pro české obce velmi přínosná. Sdílení zkušeností, přímý kontakt s příklady dobré praxe a diskuse s KLAR! Region přinesly nové podněty pro budoucí projekty i pro rozvoj adaptačních strategií na jihu Čech.

NOVÁ PŘÍRUČKA MŽP POMÁHÁ OBCÍM SE SOLÁRNÍMI ELEKTRÁRNAMI NA VEŘEJNÝCH BUDOVÁCH

Ministerstvo životního prostředí vydalo [praktickou příručku pro města a obce](#), která krok za krokem vysvětluje, jak na střechy veřejných budov instalovat fotovoltaické elektrárny – a to i bez velkých vstupních investic.

Nový metodický materiál ukazuje, jak využít financování, kdy se náklady splácí z budoucích úspor na energiích. Cílem je, aby si budovy vyráběly elektřinu pro vlastní spotřebu, nebo ji mohly sdílet s dalšími objekty v rámci komunity – třeba se školou, úřadem nebo kulturním domem.

Příručka nabízí konkrétní postup od přípravy projektu přes jeho realizaci až po provoz elektrárny. Součástí je i finanční model, který po zadání několika údajů (velikost střechy, spotřeba energie, výkon FVE) spočítá náklady, úspory a návratnost investice. Pomůže tak obcím i při jednání s bankami nebo při plánování rozpočtu.

„Veřejné budovy čekají v příštích letech velké změny. Chceme dát samosprávám srozumitelný návod, jak do solární energetiky vstoupit efektivně a bezpečně,“ uvedl ministr životního prostředí Petr Hladík. Podle něj příručka umožní obcím investovat do obnovitelných zdrojů s minimem vlastních prostředků a zároveň přispět k ochraně klimatu i snížení provozních nákladů.

[Publikace je volně dostupná na webu Ministerstva životního prostředí](#) a bude také součástí agendy krajských energetických center. Navazuje tak na dřívější metodiku o energeticky úsporných rekonstrukcích historických budov a doplňuje sadu nástrojů, které mají obcím pomoci plánovat dekarbonizaci veřejného majetku prakticky a finančně zvládnutelně.

VEŘEJNÉ BUDOVY ČEKAJÍ NOVÉ POVINNOSTI: ZAČÍNÁ EVOLUCE SMĚREM KNÍZKOEMISNÍMU PROVOZU

Evropská směrnice o energetické náročnosti budov (EPBD 4) přináší pro obce a města jasná [pravidla, jak stavět a rekonstruovat úsporněji](#). Od roku 2028 budou muset všechny [nové veřejné budovy](#)

splňovat standard velmi úsporné stavby s nulovými emisemi z fosilních paliv. Od roku 2030 se tato povinnost rozšíří i na všechny ostatní novostavby.

To neznamená úplnou „nulu“, ale výrazné snížení spotřeby energie a vyloučení uhlíku z provozu. Požadavky na primární energii se zpřísní zhruba o 10–20 % oproti dnešku. Nově se bude sledovat i tzv. zabudovaná uhlíková stopa (GWP) – tedy emise spojené s výrobou a životním cyklem materiálů. Od roku 2028 se povinnost týká nových budov nad 1 000 m², od 2030 všech staveb.

Změny se výrazně dotknou také rekonstrukcí. Minimálním cílem je dosažení energetické třídy D, doporučeným standardem pro kvalitní projekty pak třída B až A. Obce tak čeká rozsáhlé zhodnocení stavu majetku a plánování údržby a renovací.

PRO OBCE TO ZNAMENÁ ZAČÍT UŽ TEĎ:

- **Zmapovat svůj majetek** a určit priority (školy, úřady, sportoviště).
- **Připravit plán renovací** s rozpisem rychlých úspor i větších zásahů – od stínění a řízení větrání po zateplení a výměnu zdrojů tepla.
- **Myslet dopředu** v projektové dokumentaci – nechat prostor pro technologie, akumulaci, fotovoltaiku.
- **Neinvestovat do nových plynových kotlen**, ale plánovat přechod na tepelná čerpadla, obnovitelné zdroje a hospodaření s dešťovou vodou.

Zkušenosti z provozu moderních budov potvrzují, že klíčové je kvalitní zadání a promyšlený koncept. Dobře izolovaná stavba s řízeným větráním a vhodným stíněním šetří energii i peníze, přitom zůstává příjemná po celý rok. Nová pravidla tak nejsou revolucí přes noc, ale postupnou evolucí – směrem k efektivnějším, zdravějším a úspornějším veřejným budovám.

KOGENERACE: LEVNĚJŠÍ TEPLA, STABILNÍ ENERGIE A ŠANCE PRO OBCE

Kombinovaná výroba elektřiny a tepla se v Česku znovu dostává do popředí zájmu. Nejen kvůli dekarbonizaci, ale i kvůli cenám energií a tlaku na soběstačnost. [Moderní kogenerační jednotky](#) umí vyrábět teplo a elektřinu zároveň, a to s účinností až kolem 90 %. Díky tomu spotřebují

méně paliva než samostatná výroba a mohou sloužit jako stabilní doplněk k obnovitelným zdrojům, které vyrábějí elektřinu nepravidelně.

Pro obce, které provozují teplárny nebo mají na svém území menší kotelny, představuje kogenerace příležitost, jak snížit provozní náklady, využít lokální paliva a zvýšit energetickou bezpečnost. Vhodně navržená jednotka může dodávat teplo do obecních budov nebo škol a zároveň vyrábět elektřinu, kterou lze využít pro vlastní spotřebu či prodej do sítě. Tam, kde je k dispozici bioplyn nebo možnost využít biometan, může jít i o zcela nízkoemisní zdroj.

Význam kogenerace roste také s tím, jak se česká síť plní proměnlivými obnovitelnými zdroji. Kogenerační jednotky dokážou reagovat pružně – když fouká nebo svítí, utlumí výkon a šetří palivo, když výroba z OZE klesne, naopak vykrývají potřebu elektřiny i tepla. Slouží tedy jako stabilizační prvek pro elektrizační soustavu a pomáhají udržet ceny energie v rozumných mezích.

Přesto se tento sektor potýká s potížemi. [Zpřísnily se podmínky pro připojování výroben](#) a chybí jednotná certifikace zařízení. Investoři tak musí absolvovat nákladné testy, které mohou tvořit i desetinu investice.

Do budoucna se očekává, že kogenerace přejde z fosilního plynu na biometan či vodík, a tím se stane trvale udržitelnou součástí teplárenských sítí i lokální energetiky. Spolu s akumulací tepla a digitalizací může být jedním z pilířů moderního, soběstačného zásobování obcí.

Kogenerace tedy není jen záležitostí průmyslu. Pro města a obce může znamenat levnější teplo, jistotu dodávek a konkrétní krok k energetické nezávislosti. A pokud se k ní připojí využití lokálních zdrojů, třeba z bioplynových stanic nebo z odpadního tepla, může jít o řešení, které dává smysl ekonomicky i ekologicky.

DEKARBONIZACE TEPLÁRENSTVÍ

[Dálkové vytápění](#) hraje v dodávkách tepla v současném Česku významnou roli – využívá ho zhruba třetina domácností i velká část škol, úřadů a nemocnic. Dnes se stále z velké části vyrábí z uhlí a plynu, což znamená vysoké emise i rostoucí

tlak na modernizaci. Uhelné zdroje končí a plyn je spíš přestupní stanice. Směr je jasný: čistší zdroje, chytřejší provoz a nižší teploty v rozvodech.

Do roku 2030 bude dokončen přechod od uhlí k zemnímu plynu, částečně k biomase a energetickému využití odpadu. Samotná výměna paliva srazí emise a zlepší kvalitu ovzduší ve městech. V mnoha soustavách přibudou akumulární nádrže na vodu a elektrokotle, které umí smysluplně využít levné přebytky elektřiny mimo zimní špičky.

Po roce 2030 začne hlubší proměna. Hlavní roli převezmou velká tepelná čerpadla napojená na stabilní zdroje nízkopotenciálního tepla, jako jsou čistírny odpadních vod, řeky nebo průmyslové procesy. Čím nižší teplotu bude síť potřebovat, tím levněji a účinněji budou čerpadla pracovat. Plyn zůstane jako špičkový a záložní zdroj, část nahradí biometan. Když se k tomu přidají dobře provedené renovace budov napojených na CZT, klesnou zimní špičky a celý systém bude odolnější i levnější v provozu.

Dálkové teplo je už dnes připraveno pomáhat elektrizační soustavě. Když je elektřiny nadbytek, teplárny ji umí uložit do vody jako teplo a využít později, když je naopak elektřiny málo, dokážou šetřit její spotřebu a pokrýt potřeby města palivovými zdroji. Tato pružnost bude s rostoucím podílem obnovitelných zdrojů stále cennější.

Klíčové je, aby změna nebyla živelná. Potřebujeme srozumitelnou dlouhodobou strategii pro soustavy tepla, propojenou s plány rozvoje elektroenergetiky a renovací budov. Dálkové vytápění má v českých podmínkách své pevné místo – pokud projde modernizací, dodá stabilní, čistší a cenově předvídatelné teplo i v příštích dekádách.

JAK OZE OVLIVŇUJÍ CENU ELEKTŘINY

[Analýza Fakta o klimatu](#) ukazuje, že rostoucí výroba ze solárních a větrných elektráren prokazatelně snižuje velkoobchodní cenu elektřiny (tzv. merit-order efekt). Nakolik se toto zlevnění projeví na fakturách domácností a obcí, určují hlavně národní pravidla: struktura tarifů, rozložení síťových nákladů a daňová zátěž.

Konečnou cenu tvoří tři složky: energie a dodávky (nákup na trhu a marže dodavatelů), náklady na síť (přenos, distribuce, služby rovnováhy) a daně s dalšími poplatky (např. DPH či poplatky na podporované zdroje). Podíl těchto částí se mezi státy EU výrazně liší, což komplikuje přímá srovnání.

OZE zlevňují elektřinu tím, že vytlačují dražší fosilní zdroje a snižují poptávku po plynu i emisních povolenkách. Na druhé straně mohou růst náklady na modernizaci a posilování sítí, zajištění záložních kapacit a dopady historických režimů podpory, pokud se promítají do plateb odběratelů. Tyto náklady však s technologickým pokrokem a úpravami regulace často klesají.

Evropská praxe je pestrá. Státy využívají dynamické tarify, slevy na daních či vyúčtování, sociální tarify a přesun části nákladů do státního rozpočtu. Často také zavádějí oboustranné rozdílové smlouvy (CfD), které stabilizují návratnost nových zdrojů a vracejí mimořádné výnosy zpět státu či spotřebitelům.

Závěrem: dlouhodobě vede kombinace solárních, větrných a postupně i jaderných zdrojů k nižší ceně silové elektřiny. [Konečný účet pro obce ale určí především domácí nastavení tarifů, síťových poplatků a daní.](#)

BAREVNÁ ENERGIE: SOLÁRNÍ PANELE, KTERÉ MĚNÍ MĚSTA I POHLED NA STŘECHY

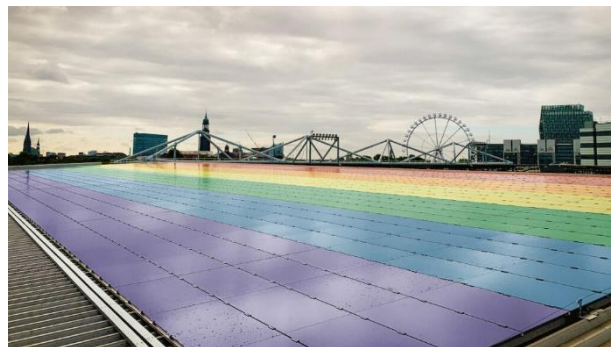
Na stadionu FC St. Pauli v Hamburku vznikla světová premiéra – [první fotovoltaická elektrárna v barvách duhy](#). Projekt společnosti LichtBlick a klubu St. Pauli ukazuje, že technologie může být nejen účinná, ale i krásná. Na střeše tribuny je umístěno 1 080 barevných modulů, které dohromady vyrobí zhruba 285 000 kWh elektřiny ročně – dost pro osmdesát bytových domů.

Základem jsou speciální panely vyvinuté Fraunhoferovým institutem (ISE), které využívají tzv. Morpho technologii inspirovanou strukturou motýlích křídel. Světlo se v jejich vrstvě láme tak, že vzniká stabilní barevný efekt – bez použití pigmentů či fólií, které by zhoršovaly výkon. Přesto dosahují asi 87% účinnosti běžných fotovoltaických panelů. To znamená, že ztráta oproti standardu je minimální, ale vizuální přínos obrovský.

Foto: Lichtblick SE

Barevná fotovoltaika se dá využít tam, kde záleží na vzhledu střech – v centrech měst nebo u veřejných budov. Například červené moduly mohou navázat na tradiční taškovou střechu a přitom vyrábět elektřinu stejně spolehlivě. Barevné panely tak dokazují, že energetika může být součástí městské estetiky, ne jejím narušením.

BUDEME SE TĚŠIT NA SPOLUPRÁCI!

Jsme zde s nabídkou našeho bezplatného poradenství v oblasti zateplování, vytápění a obnovitelných zdrojů. Města a obce mají možnost si objednat naši návštěvu přímo u sebe.

TEL.: 387 312 580

MOBIL 773 124 580

EMAIL: ECCB@ECCB.CZ

LAND
OBERÖSTERREICH

